

БУТОВСЬКИЙ Олексій Дмитрович (09. 08. 1838, с. П'ятигірці, нині Лубен. р-ну Полтав. обл. — 25. 02. 1917, Петроград, нині С.-Петербург) — громадський діяч, фахівець у галузі фізичного виховання. Брат [М. Бутовського](#). Генерал-лейтенант (1897). Член [МОК](#) (1894–1900). Закінчив Петровський кадетський корпус у Полтаві, де працював завідувачем курсів із фізичного виховання. 1856 — прапорщик лейб-гвардії Павловського полку, навчався на теоретичному відділенні інженерії Миколаївської академії. 1858–61 — репетитор військових наук у Петровському кадетському корпусі у Полтаві. Від 1871 — вихователь у С.-Петербурзької військової гімназії. Від кін. 80-х рр. 19 ст. активно працював над питаннями фізичного виховання та спорту. Від 1888 — член комісії у справах викладання військової гімнастики у цивільних навчальних закладах при Міністерстві освіти. Від 1890 — інспектор з особливих доручень та керівник курсів Головного

управління військових навчальних закладів. 1892 віддав гімнастичні та фехтувальні установи Швеції, Данії, Німеччини, Бельгії, Франції, Англії. 1894 розробив проект спеціального закладу для підготовки вчителів фізичної культури (1909 ініціював відкриття Головної гімнастико-фехтувальної школи у С.-Петербурзі). Брав активну участь у проведенні 1-х [Олімпійських ігор](#) в Афінах (1896), у роботі 3-го Олімпійського конгресу в Брюсселі (1905).

Основні праці

Телесные упражнения во Франции // Пед. сб. 1893. № 2; Полевая гимнастика в различных странах Западной Европы. С.-Петербург, 1897; Система шведской педагогической и военной гимнастики. С.-Петербург, 1899; Вопросы физического воспитания и спорта на международном конгрессе в Брюсселе летом 1905 г. // Пед. сб. 1906. № 1; Вопросы школьной гигиены и физического воспитания на международных конгрессах в 1910 г. // Там само. 1911. № 1–2; Записки по истории и теории телесных упражнений. С.-Петербург, 1913; Воспитание и телесные упражнения в английских школах. Петроград, 1915.

Рекомендована література

1. Павловский И. Ф. Краткий биографический словарь ученых и писателей Полтавской губернии с половины 18 в. П., 1912;
2. Выдрин В. М. Россиянин в МОК // Физкультура и спорт. 1964. № 6;
3. Бутовская Н. Древо генерала Бутовского – от московского боярина Юрия до Натальи Дмитриевны из Кашина // Спорт. жизнь России. 1999. № 3.

[Т. П. Пустовіт](#)

Бібліографічний опис:

Бутовський Олексій Дмитрович / Т. П. Пустовіт // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-38310>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).